

A VÁROSLAKÓK FOLYÓIRATA

Pro Cultura Urbis díj 2007

XL. évfolyam, 6. szám

megjelenik minden hónap 15-én

Alapítva: 1945

I–III. évfolyam: 1945–1947

Szerkesztő: Némethy Károly,
Lestyán Sándor

IV–XXVI. évfolyam: 1966–1988

Szerkesztő: Mesterházi Lajos,
Fekete Gyula, Vargha Balázs,
Jávor Ottó, Szabó János

Főszerkesztő:

Buza Péter

Olvasószerkesztő:

Saly Noémi

Szerkesztőbizottság:

Angelus Róbert, Buza Péter,**Hidvégi Violetta,****Kirschner Péter,****N. Kósa Judit** (publicisztika),**Saly Noémi,****Sándor P. Tibor** (archív fotó),**Török András**

(Simplicissimus Budapestje)

Facebook oldalunk szerkesztője:

Vadász Ágnes

A szerkesztés műhelye

a Nagy Budapest Törzsasztal

A szerkesztőség levelezési címe:

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

budapestfolyoirat@summa-artium.hu

www.budapestfolyoirat.hu

Kiadja a Summa Artium Nonprofit Kft.

Felelős kiadó: Török András

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

Telefon és fax: 318-3938

Lapigazgató: Szűcs Andrea

A BUDAPEST partnere

a Városháza Kiadó

Kiadóvezető: Csomós Miklós

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

1088 Budapest, Szabó Ervin tér 1.

Telefon: 411-5000

Terjesztés: Magyar Posta

Reklamáció: 318-3938

Tördelés: Görög Gábor

Nyomdai munka: Pharma Press Kft.

1033 Budapest, Szőlőkert utca 4/a

Telefon: 577-6300, fax: 577-6362

ISSN: 1785-590X

Nyilvántartási szám: 2.2./4/237/2004

Címlapon:

Roma-e a cigány?

(2. oldal)

Fotó: RIC/9s

A hátsó borítón:

A nagy háború

(10. oldal)

BUDAPEST

tudatos építésének kis híján másfél évszázados története fontos állomásához érkezett a sorban harmadik Orbán-kormány megalakulásakor. A főváros és az agglomeráció fejlesztése önálló államtitkárságot kapott a kabinetben, ami határozottan előremutató változás ahhoz a korábbi gyakorlathoz képest, hogy a budapesti beruházások a legkülönbözőbb tárcák – habár javarészt a humánerőforrás-minisztérium sportrézlege – bugyrainak legmélyén formálódtak, majd dőltek el. A Budapesttel szembeni békülékenység jelének tekinthető az is, hogy Fürjes Balázs államtitkár egy májusi konferencián kijelentette: tízéves városfejlesztési stratégiát készítenek, és ennek kidolgozásába a főpolgármestert is bevonják.

Ismételjük meg: ez derűlátásra okot adó fordulat, hiszen az elmúlt nyolc év történései mind arra mutattak, hogy egyre inkább a budapestiek feje fölött dőlnek majd el a városigazgatás legfontosabb kérdései. Láttuk: a választott vezetőket és az egyszerű polgárokat is meglepetésként érte korábban a Fővárosi Közgyűlés gyökeres átalakítása csakúgy, mint például az utóbbi évek legkomolyabb építkezése, a vizes világbjainksághoz kapcsolódó beruházások sorozata. És ha sorra vesszük a többi fejlesztést a Kossuth tér átalakításától a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika-beli elhelyezésén át a jó ideje csak formálódó Liget-projektig, ugyancsak azt tapasztaltuk: ezek olyan, az államnak fontos vállalkozások, amelyeknek mellékesen Budapest szolgál a helyszínül.

Ehhez a statisztika szerephez képest tehát kétségkívül előremutató ígéret, hogy az államtitkárság partneri státuszt szán a főpolgármesternek a soron következő döntések meghozatalakor. Így viszont felvetődik a kérdés: biztos-e az, hogy a főpolgármester egymaga képes képviselni a városban és környékén élő két és félmillió embert, minden negyedik magyar állampolgárt? Valóban egyetlen tisztviselő vállalt kell terhelnie minden olyan döntésnek, amely az ország központi régiójára vonatkozik? Hiszen bármennyire ott áll is mögötte a szakértők százait felvonultató hivatala, a Fővárosi Közgyűlésre mint testületre már aligha támaszkodhat. Nem pusztán azért nem, mert a közgyűlési tagokat nem közvetlenül és ezzel a felhatalmazással választják, hanem mert a tanácsban ülő kerületi polgármesterek egészen más érdekeket hivatottak képviselni, mint mondjuk az agglomerációba tartozó városok első emberei.

Nem véletlen, hogy egy névleg hasonló történelmi helyzetben – amikor az osztrák és a magyar állam közötti kiegyezésre sor került – a magyar főváros fejlesztését célul tűző akkori vezetők egy önálló testületre bízták a budapesti építkezésekkel kapcsolatos döntéseket. A még a Budapest formális megalakulása előtt felállt Fővárosi Közmunkák Tanácsa hangsúlyozottan az állam és a város partnerségén alapult, mindkét fél kilenc-kilenc tagot adott a testületbe, és olyan anyagi erővel, valamint szakértői háttérrel rendelkezett, hogy a beruházás felelőseként képes volt irányítani többek között a Nagykörút és a Szabadság tér kialakítását, illetve a régi pesti Belváros helyén egy új városrész megteremtését.

Ha valamikor, akkor ma nagyon is időszerű lenne a Közmunkatanács újraalakítása. A rendszerváltáskor létrejött városi struktúra aránytalanul erős jogosítványokkal ruházta fel a kerületeket, és erre a széttagoltságra csak ráerősített a Fővárosi Közgyűlés de facto megszüntetése. Hogy egy ügyes beruházó vagy éppen maga a helyhatóság, illetve az állam ebben a sokfejűségben kiválóan megtalálja a boldogulás lehetőségét, azt csaknem harminc év történései és az eszetlenül vagy kínos kompromisszumok árán megvalósult „fejlesztések” bizonyítják. Egy átláthatóan működő, paritásos testület azonban végre utat nyithatna a főváros és környéke összehangolt, távlatos és a forrásokkal józanul bánó fejlesztése előtt.

Az utóbbi hónapok esetei különösképpen rávilágítottak ugyanis arra, hogy az építés egyben rombolás is lehet. Ha nem a nyilvánosság előtt megmértettt érvek alapján dől el, húzzanak-e fel felhőkarcolót a Kopaszi gáton, vagy hogy milyen és mennyi sportlétesítmény épüljön még a fővárosban, illetve hogy milyen sorrendben valósuljanak meg az időtlen idők óta tervezett és fájón hiányzó új gyorsvasúti vonalak, akkor a város lakóinak a sikeres beruházások mögött is a zúrt, a mutyit, a befolyásolhatatlan döntéshozást fogja látni.

A Közmunkatanács újbóli megteremtése természetesen önmagában még nem garancia Budapest felvirágzására. De egy szakembereket felvonultató, minden érdekeltnek részvételt biztosító testület léte feltehetően több esélyt ad a kiegyensúlyozott működésre, mint ha a fejlesztési kérdéseknek pusztán az erős emberek állandósuló meccseiben kell eldőlniük.

Az új államtitkárság vezetőjének kinyilvánított szándéka, hogy a főváros jövőjéről konzultálni fog a leginkább érdekelttel, a város és környéke lakóival. Íme tehát egy konkrét kérdés, amelyet meg lehetne velünk beszélni. Minket, a Budapest szerkesztőségét is felettébb érdekelné, mit gondol a Fővárosi Közmunkák Tanácsa újraalapításáról